

kar zveneli v dvorani. Pri zelo zanimivi debati zborovalci niso pozabili na g. Stjepana Radiča, posebnega prijatelja kmetov! Tukaj so pokazali naši pristasi popolno razumevanje politike svojih poslancev. Zborovanje, ki je trajalo tri ure, je med velikim aplavzom v jedrnatem govoru zaključil predsednik g. dr. Schaubach in stavil predlog, da se izreka obema poslancema zahvala za delo in trud, popolno zaupanje njim in voditelju dr. Korošcu in se obljubi, da bodo tudi zborovalci vstrajali na programu SLS in dokazali to v danem času s kroglicami. Predlog je bil soglasno in z navdušenjem sprejet.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V skupščini se je včeraj začela proračunska razprava. Radikale zelo skrbi Radičeva grožnja, da bo pri tej razpravi nastopil proti notranjemu ministru, če ne ugodijo njegovim zahtevam. Radikalom bi bilo najljubše, če bi Radič nadaljeval s svojimi shodi po Dalmaciji ter se potem odpeljal v inozemstvo. Splošno se pričakuje vladna kriza, ko bo proračun sprejet.

Na nove volitve

so da tudi sklepati iz močno razvite agitacije. Tako je na primer v nedeljo Radič zboroval v Sarajevu, Pribičević v Mariboru, Davidović v Nišu, radikali v Glini na Hrvaškem in tako dalje.

Stjepan Radič

je govoril v Sarajevu najprej o svoji mladosti ter omenjal, kako je izvedel, da v Bosni bivajo muslimani. Na Dunaju pa je vprašal nekega prijatelja muslimana, ali zna turško, pa mu je odgovoril, da zna samo hrvaško. Bosanski muslimani so močna veriga, ki veže našo državo z velikim muslimanskim svetom, segajočim od Himalaje do Gibraltarja. Maharadža iz Podtjale je bogat človek in skoraj vsi muslimani so bogati. Sarajevo mora postati središče države, ker v njem žive Srbi, Hrvati in muslimani. Vsi častijo enega Boga in govorijo en jezik. V zadnjem razgovoru mu je kralj naročil, naj donese pozdrave vsemu prebivalstvu, koder potuje.

Pribičević

je v Mariboru razkladal, da ima njegova stranka »levji delez« zasluge pri pobijanju separatistične in boljševiške nevarnosti. Priznal je, da so notranje razmere prav slabe. V notranjem ministru se vodi le administracija, mesto da bi se vodila politika. Pravo zedinjenje bo prišlo tedaj, ko bodo davki izenačeni. Če so ideje še tako dobre, pa ni organizacije, ne pomaga nič. Zato — organizacija! Pribičević je pisal že v Avstriji knjigo, kjer se je zavzemal za zedinjeno Jugoslavijo, »klerikalci« in Radič so pa pošiljali avstrijskemu cesarju udanostne depeše (Tisze ne omenja). Sedanji režim mora pasti v finančnem vprašanju. Sedanje stranke v vladi pa so si ravno v tem sovražne, zato režim mora pasti. Samostojni demokrati pa ne bodo več rezerva za radikale, niti bav-bav za radičevce, ampak bodo hodili svojo pot. Uradništvo hočejo napraviti za hlapce. On je sicer preganjal uradnike (klic advokata: Se premalo!), pa jih tudi še bo, in sicer protidržavne. Zunanji minister je slab. Demonstracije proti Italiji je prepovedal, proti Grčiji pa dopustil. Država je nad vsem, zato je nemogoče kak kompromis s »klerikalci«. Radikali nimajo nobenega programa, cel program je: Živijo Pasič. SLS ima program, pa ni izvedljiv. Ljuba Jovanović je enako srbski hegemonist, on ne prizna imena Jugosloveni. Radiča je uklonil on, Pribičević namreč, separatizem in komunizem tudi on, SDS je sploh najbolj sposobna stranka v opoziciji. Sedaj morajo priti volitve in če pridejo, radikali in radičevce ne dobe absolutne večine, samostojni demokrati pa so jedro, ki bodo prekvapili vse. Norčuje se iz Radiča in njegove prosvetne politike. Parlamentarizem v naši državi je ubit. Vse vlade so padle pri nas za kulisami, v Franciji pa vse v skupščini.

Naši dolгови.

Finančni minister je zvedel v Ameriki, da smo dolžni okroglo 35 milijard dinarjev. Te dni je dospela v Beograd iz Washingtona brzojavka, da so nastale velike težave pri pogajanjih med našo delegacijo in ameriško komisijo. Amerika je stavila take pogoje, ki jih ne more delegacija sprejeti. Sobotna plenarna seja je bila napeta in jugoslovenska delegacija se skušala pojasniti svoje stališče. Na današnji seji se končno odloči, ali pogajanja nadaljujejo ali sploh prekinajo.

OGRSKI PONAREJEVALCI.

Te dni je višje državno pravdnštvo v Budimpešti dvignilo obtožnico zoper 26 obtožencev v ponarejevalski zadevi. 21 jih je zaprtih, 5 pa svobodnih. Obtožnica obsega 77 strani, od katerih je 50 posvečenih utemeljitvi. Obtožnica označuje princa Windischgrätz kot storilca, 10 nastavljenec v kartografskem zavodu za majorjem Gerőjem na čelu, deželnega policijskega načelnika Nadossyja, zasebnega tajnika Rabo, potem dejanskega vodjo kartografskega zavoda Heitza in Kurza pa kot pomočnike. Windischgrätz toži državno pravdnštvo, radi ponarejanja novčanic.

Prince Windischgrätz

je v letih 1923 in 1924, posebno pa poleti 1925, dal ponarediti približno 29 do 30.000 komadov 1000 frankovskih novčanic. V ta namen je začetkom leta 1923 naročil v Nemčiji, na Avstrijskem, v Kölnu in na Dunaju potrebne stroje in druga potrebna sredstva ter dal novčanic izdelati po Gerőju in lovriših. Novčanic so napravili septembra leta 1925 in jih spravili najprej v stanovanje rimsko-katoliškega škofa Zadravca, potem v zasebno stanovanje princa Windischgrätz in od tam v prostore »Ogrske narodne zveze«. Pov-

sod so se ponarejeni bankovci preštevali in določalo se je, kako in kje se bodo razpečali. Ponarejeni denar se je spravil v večini v promet v Amsterdamu, Haagu, Kodanju, Varšavi in Milanu.

RUMUNIJA.

V Rumuniji se pripravlja sprememba režima. Opozicija se je združila proti sedanji vladi in v kratkem se bo bil odločil boj pri občinskih volitvah, ki so razpisane po petih letih.

Tedenske novice.

Napoved dohodnine. Nepravilna napoved dohodnine je premnogokrat vzrok prevelikim obdavčbam. Zato predno napravite napoved, prečitajte članek »Dohodnina« v letošnjem koledarju družbe sv. Mohorja na str. 63—74.

Javna prošnja. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru si želi sezidati razmeram primerni društveni dom. Ker so pa društveniki po večini delavci in viničarji, se obrača odbor na vsa društva in prijatelje izobrazbe z iskreno prošnjo, da nam pomagata z večjimi in manjšimi prispevki. Te dni se bodo razposlale tozadevne pismene prošnje, ter prosimo, da nam omogočite izvršiti ta ne lahek načrt v korist ljudstva, ki se mora boriti s političnimi in narodnimi nasprotniki. Kdor hitro da, dvakrat da! — Odbor.

Avtoomnibus-promet v Mariboru in okolici. V nedeljo, dne 7. t. m., ob treh popoldne, se vrši v gostilni g. Brudermanna v Brestrnici shod glede avtoomnibus-prometa med Mariborom—Brestrnico—Selnico in Dravogradom. Inerenseni se vabijo, da se ega shoda udeležijo.

Vsem št. Petračanom in drugim prijateljem in znancem, ki so izkazali zadnjo čast našemu rajnemu Janezu, izrekamo najlepšo zahvalo. Rodbina Kranjc—Crnoga.

Novice iz St. Ilje v Slov. gor. Prejšnjo nedeljo se je vršilo pri Sfiligiju zborovanje samostalne demokratske stranke ali takozvanih liberalcev. Oh, malo jih je bilo. Ko je prišel nek gostobesedni mestni gospod iz Maribora in je zvedel, da so na »zborovanju« skoro sami financarji in učitelji, je bil žalosten. Zborovalci so se zaprli v posebno sobo in je še bilo polovico stolov praznih. Za predsednika te stranke, kateri stoji na čelu velikosrb Pribičević, je bil »izvoljen« poštar in krčmar Sfiligij, ki se prav nič ne brani denarja ljudi, ki od božje službe pridejo v njegovo gostilno. Najbolje bi bilo, če bi krčmar pri cerkvi vsako nedeljo stal pred gostilno in bi katoliškim vernikom klical: »Kdor ni pri moji demokratski stranki, ne sme v mojo gostilno. Jaz sprejemam denar samo od liberalcev, klerikalni denar mi smrdi.« Resnici na ljubo moram tudi povedati, da niti vsi člani finančne kontrole niso pri Sfiligiovi demokratski stranki. Liberalni govornik iz Maribora se je vračal brez plena v mesto. Da, da, pri nas v St. Ilju za liberalce nikdar ne bo cvetela pšenica! — Zadnjo nedeljo v januarju so romali nekateri gospodje liberalci na božjo pot v Maribor. Neki veliki gospod je nosil naprej namesto kriza in zastave — liter. Zanimivo je, da je stal zjutraj pri vhodu na postajo Radičev zaupnik in je zapisoval člane finančne kontrole, ki so se peljali v Maribor na Pribičevićev shod. Mi stari Sentiljčani pa pravimo Pribičevićevu agentu: Si že urce zamudila . . .

Tudi mladi mrlejo. Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je umrl posestnik Francu Ketisu na pljučnici komaj 17 letni sin Janez. Pokopan je bil v nedeljo, dne 31. januarja ob prav veliki udeležbi. V slovo mu je zapel moški zbor dve žalostinki. Rodbini naše iskreno sožalje!

Roparski napad. Iz Dornove pri Ptujju nam poročajo: Obče spoštovani posestnik Jakob Toplak, rojen l. 1876, je peljal dne 27. januarja v Maribor čebulo na prodaj. Zvečer se je z vozom vračal iz Maribora. V gozdu na Teznu je prisedel na voz neznan mož, ki se je peljal z njim do mute na ptujskem dravskem mostu. Tu je stopil z voza in izginil po stranskih ptujskih ulicah. G. Toplak pa je vozil dalje po cesti proti svojemu domu v Dornovi pri Ptujju. Blizu pokopališča javne bolnice pri Podvincih na cesti v Dornovo pa ga je isti mož nenadoma napadel z nožem in mu zadel 15 velikih ran po licu, prsih in nogah. Nato je potegnil Toplaka z voza. Ta se je začetkoma branil, zgrabil napadalca tudi za vrat, a prežal mu je roko in ni se mogel več braniti. Napadalec je imel nož krivec, s kakršnim se trnje obrezuje. K sreči je Toplak nosil debelo suknjo. »Življenje ali denar«, je zavpil napadalec, nakar je Toplak odgovoril: »Pusti me, jaz imam pet otrok doma.« Napadalec mu je vzel denarnico, v kateri je bilo okoli 300 dinarjev. Nato je mož izginil. S težavo je splezal Toplak na voz in konj ga je sam pripeljal domov pred hišo. Hitro so poslali v Ptuj po zdravnika dr. Blankeja, ki je odredil, da ga takoj prepeljejo v ptujsko bolnico. Bliznji graščak g. Pongrac je posodil svoj avto in kmalu je bil Toplak v bolnici, kjer mu je dr. Kihar sešil velike rane. K sreči je bil tedaj mraz, tako da je ob napadu kri otopnila, da ni izkrvavel. Pravijo, da je ranjenec izven nevarnosti in da bo okreval. Toplak je ugleden posestnik v Dornovi, dovršil je tri letnike učiteljskega, nakar je prevzel lepo posestvo. On je brat g. posojilničnega uradnika Toplaka v Ptujju. Napadalec se nimajo.

Novice od Sv. Barbare v Halozah. Preteklo leto je bilo pri nas najmanj mrlicev, samo 39. — Vinska letina je bila po nekkih občinah ugodna, po drugih pa bolj slaba. Vina je še dosti na prodaj po 6 do 7.50 din. liter. Vino ne zastaja na kvaliteti, ker smo Haložani radi ugodnega vremena začeli pozno brati. — Umrli je v ptujski bolnišnici dober fant, ki je bil brezplačen knjigovez izobraževalnega društva. — Društvo se giblje prav pridno. Kakor mi je znano, ima Katoliško slovensko izobraževalno društvo letos mnogo novih članov, stari so ostali vsi zvesti, nove še sprejemajo vedno. Pripravlja se lepa igra in sicer burka:

»Strah z dolgo roko«, za mastno nedeljo. Igralci dobro izvežbani. Pripravlja se tudi mnogo porok, na katerih, kakor se sliši, nameravajo vneti prijatelji društva nabirati med svati za tukajšnje izobraževalno društvo. Če bo res, bom poročali, kje in koliko in kdo bo kaj dal. — Na našem trgu je bila krasna smuka za sanjkanje. Ves dan vse živo mladih smučarjev, ki so bili neutrudni. Tudi starejše je izvabilo na sanjke, ta lep in zdrav sport. Upamo, da vam poročamo prihodnjič kaj več.

Stekel pes v Prekmurju. Po okraju Murska Sobota se je klatil zadnje dni stekel pes, ki je obgrizel v Nemčevih tri osebe.

Karmelitski red odkupil graščino. Pri Radečah pri Zidanem mostu je graščina, ki je bila last lesnega trgovca Jakšeta. Ta grad je kupil karmelitski red, ki se bo tamkaj naselil.

Tat in potepuh pobegnili iz zapora. V Sevnici ob Savi je bil zaprt 30 letni Franc Salamon iz Cenž pri Brežicah. Salamon je znan tat in potepuh, ki ima že marsikaj na vesti. Radi tatvine je tičal v sevnških zaporih, odkoder je pa pobegnil 28. januarja neznan kam.

Strašna smrt dveh delavcev pod kolesi vlaka. Često čitamo o nesrečah na železniških progah, koje zakrivi nepazljivost. Ljudje gredo ob ali celo po progi, v pogovoru pozabijo na nevarnost in zavejo se šele, kadar se nahaja lokomotiva tik pred njimi ter je že prepozno, da bi se umaknili. Tako sta se ponesrečila v Zagrebu dva delavca ter našla žalostno smrt pod kolesi lokomotive. Delavca in sicer 28letni Mirko Čaževac in Božidar Dražić, sta se vračala zvečer z dela iz Zagreba domov proti Čulincu. Da si prikrajšeta pot, sta šla kar po železniški progi. V pogovoru nista opazila, kaka nevarnost jima preti. Od zadaj je vozil tovorni vlak, po drugem tiru pa je prihajal osebni vlak iz Koprivnice. Delavca sta se hotela izogniti osebnemu, pa sta prišla pod kolesa tovrnega vlaka. Kmalu po nesreči so šli po progi železničarji, ki so našli strašno razmesarjeni trupli obeh delavcev. Eden je bil še pri življenju in so ga takoj odpeljali v zakladno bolnico, kjer pa je vsled težkih poškodb že čez nekaj časa izdihnil. Drugi delavec je bil že mrtev in je ležalo njegovo truplo 20 m oddaljeno od tovariša. Leva noga je bila odtrgana, desna popolnoma zmečkana in tudi ostali deli telesa močno poškodovani. Lohanja je bila strta in možgani razlitji po tračnicah. Čreva so gledala iz trebuha, obraz je bil silno popačen.

Najdeno. Rimski brevir s spovednim listkom od sv. Ožbolta v Ptujju in z intent. se nahaja v župnišču Matere Milosti v Mariboru.

Stara resnica je, da je najboljšje blago zmiraj tudi najcenejše. O tem se lahko prepričate, če obiščete staroznano trgovino Franc Seršen v Ljutomeru tik cerkve. Načelo te, nad 30 let obstoječe trgovine je: nuditi strankam dobro blago po nizkih cenah. Zaloga najrazličnejšega blaga za obleke in perilo je tako bogata, da se najde primerno tudi za najbolj razvajen okus, pri vsem tem so pa cene brezkonkurenčno nizke. Posebno se priporoča ženinom in nevestam, da si pred nakupom ogledajo v Seršenovi trgovini veliko izbiro bombažnega, volnenega in svilenega blaga za nevestino premo (balo). Za moške obleke vedno velika množina sukna od najcenejše do najfinejše vrste na zalogi. Priporočamo vsakemu, da se osebno prepriča o izredno nizkih cenah in dobrem blagu ter smo uverjeni, da bo vsak v vsakem oziru zadovoljen.

Razne novice.

Smrt bogate milijonarke v pomanjkanju in umazanosti. Na Dunaju je pred kratkim umrla vdova Pavlina Geiringer, čudaška židovska bogatašinja. Kot hčerka bogatega trgovca Försterja se je s 17 leti poročila z veletrgцем Geiringerjem, ki pa jo je že naslednji dan zapustil. Nihče ne ve, kakaj. Po ločitvi je nato ona živela pri bratu, ki je pred tremi leti umrl in ji zapustil milijonsko premoženje. Starka je navzlic temu živela v velikem pomanjkanju in si navadno ni privoščila drugega kakor čašo kave. Njeno stanovanje je bilo umazano, toda hiša je morala biti vedno snažna. Tekom zadnjih dni je starka radi gladovanja tako oslabela, da so jo prepeljali v sanatorij, kjer je pomoč in hrana bila že zama. Zanimivo pa je, da je v oporoki namenila vse svoje premoženje dobrotvornim ustanovam, a svojo stanovanjsko hišo je poklonila židovski občini v dunajskem Leopoldskem okraju.

Mož, ki ima na vesti sto življenj. Po dolgotrajnih naporih se je policiji v Vilni na Poljskem posrečilo prijeti bandita Rischja, poglavarja močne tolpe, ki je že 30 let strahovala prebivalstvo mesta in okolice. Risch je tekom 30 let zagrešil nešteto zločinov in je baje lastnoročno umoril sto oseb. Imel pa je vedno srečo, da je ušel roki pravice. Naključje je hotelo, da je bandit prišel policiji v roke baš na svoj 60. rojstni dan. Izdala ga je njegova ljubica, katero so oblasti bogato podkupile.

Oporoka prijateljice živali. Te dni so odprli v Londonu testament bogatinke Marte Gradyjeve, ki je pred kratkim umrla. Pokojnica je zapustila okoli 200 milijonov dinarjev društvom za zaščito živali. Velik del tega denarja je določen za pse in mačke brez gospodarja, ostala svota pa za ptice in onemogle konje.

Umrli odkrit po 36 letih. V Wimpasingu na Nižjem Avstrijskem je te dni umrl mesar Leopold Kolberger v starosti 78 let. Na smrtni postelji je poklical k sebi spovednika ter mu zaupal, da je pred 36 leti (leta 1889) umoril vdovo Nežo Huttnerjevo, ki mu je gospodinjala. Mesar je imel z vdovo ljubezensko razmerje. Ko so se pokazale posledice ter mu je ženska očitala, da jo je zapeljal, ga je to tako razjarilo, da jo je ubil, razsekal njeno truplo na kose in jih zakopal. 36 let je čuval zločinca svojo pre-